

נר מנחם

הגות לפרשת השבוע

לע"נ ר' מנחם ב"ר ישיכר ומרת רחל ב"ר מנשה שרעבי ז"ל

הרהורים לפרשת וישלח תשפ"ג | מאת הרב מנחם יעקבזון ראש הישיבה

כבר כתבנו מדי הרבה על המצב הפוליטי ואנו צווייט צעדעדין בו צוד זאן רב. אז על אף
כל הדראמות פואו נדון קצת על ארוצ דראטי אחר - פפרשת השבוע ואל הפלכותיו
ההיסטוריות: מה המשמעות של 'ותקצ כף ירק יעקב' האם הפגיעה של אבינו יעקב
משפיעה על היומיום שלנו?

המאבק בין יעקב למלאך שהוא ישרו של עשיו' והוא השטן בעצמו, לא נותר ללא עקבות. יעקב מנצח ומכניע את הייריבי אבל המלאך מצליח לפגוע ביעקב בירך, פגיעה בת רושם 'ירכו נקעה' כאמור בכתוב 'ותקע כף ירך יעקב'. כיון שיעקב הוא אבי האומה ומדובר כאן בפגיעה רוחנית ממכה של מלאך, ההשלכה שלה היא רב דורית וכמעט נצחית. בדברי חכמינו מוגדרת ההשלכה שלה בשני ביטויים: אי' - שפגע בדורו של שמד ב' - שפגע בתמכין דאורייתא.

פגיעה בדורות העתיד

המיקום של הפגיעה הוא בירך, האבר המסמל את ההולדה ואת הדורות הבאים כאמור ביעקב עצמו על הבאים אתו מצרימה 'יוצאי ירך יעקב' (שמות א'). הפגיעה היא בעתודה הדורית ולדברי חכמינו היא באה לידי ביטוי בדורו של שמד. אם נביט לדורות האחרונים נראה אותה בילדי הקאנטוניסטים בתקופת הצאר ברוסיה שנחטפו בילדותם לעשרים וחמש שנות שירות בצבא זר ומנוכר ללא זיק של יהדות ושללו מהם את יהדותם וכמעט את אישיותם. נראה גם את הפגיעה בילדים שהתחנכו תחת המשטר הקומוניסטי באיסור מוחלט של חינוך יהודי, ולצערנו נכיר את הרושם של אותה פגיעה גם על ילדי המעברות בארצנו הקדושה שנותקו בכח וכפיה ממסורת אבות, נותקו מחינוך מסורתי שהיה מוטבע במשך דורות בכל הווי החיים.

הפגיעה השניה: בתמכין דאורייתא

בזוהר הקודש מובא שהמשמעות של הפגיעה בירך היא פגיעה בתומכי התורה. ההסבר הוא שבהקבלה הקבלית בין המערכת הרוחנית לגוף האדם, הגוף עצמו מקביל לתורה (כאמור בתפילת פתח אליהו 'תפארת - שהיא התורה היא: 'גופא'). לעומת זאת השוקיים - העמודים שעליהם הגוף נתמך ועומד, ובאמצעותם גם הולך ומתקדם - מקבילות למידות של תומכי התורה (נצח והוד) המשתפות את העשייה בעולם החומר וכך הם תומכי התורה ממנפים אותה להיות עמודי עולם, עמודי התורה.

כאן נמצאת הפגיעה של שרו של עשו, העמודים הללו לא תמיד מתפקדים כראוי, לפעמים יש קושי גדול בהחזקת לומדי התורה ופרנסתם. (הנה קצת אקטואליה: עם תחילת שנת הכספים ואי כיוון ממשלה תקציב הישיבות והכוללים צפוי להצטמצם בעשרות אחוזים. עוד פגיעה 'מהצד' שמצליח שרו של עשו לחולל).

אבל ברשותכם שאלה. יש נדיבי עם אוהבי תורה נפלאים שתורמים לשיבות ולכוללים ומחזיקים תורה באהבה ולשם שמים (יש גם במושב אנשים נפלאים כאלה...) אז היכן הפגיעה?

הנה דוגמה מדהימה מהתקופה שלפני השואה כפי שתועדה ממקור ראשון בספר 'ורשה של מעלה'. בעיר הבירה הפולנית חיו מאות אלפי יהודים והתקיימו בה חיים יהודיים תוססים. בדרך כלל בפולין לא התקיימו ישיבות מסודרות - והלומדים התקבצו בבית הכנסת בצילו של הרב המקומי. אולם בתקופה שבין מלחמות העולם התקיימו בפולין ישיבות גדולות ומסודרות. הידועה שבהן היא ישיבתו של רבי מאיר שפירא מלובלין שבאופן מכוון ועקרוני דגלה בשיתוף של המוני בית ישראל בהחזקת הישיבה. ואילו בוורשה התקיימה ישיבה בשם 'עמק הלכה' שהיתה מוסד תורני יוקרתי וגבוה מאד שאף הצטיין ביכולות כספיות מרשימות - יחסית לפולין העניה. ישיבה זו הוחזקה באופן מלא על ידי כמה 'גבירים' (יטייקונים' בלשון העכשווית) שראו בכך זכות והזדמנות פז.

והנה יום אחד התברר לאחד מקבוצת שותפי החזקה בישיבה, שחברו קיבל אפשרות וזכות להגדיל את מניותיו בישיבה, הוה אומר: **השותף האחר קיבל 'אפשרות' לתרום יותר מאחזי התמיכה שהוא זכאי לתרום!** הוא התקומם ונלחם על זכותו... עד שלא נותרה ברירה וראש הישיבה עם התורמים השותפים נסעו למרחק והגיעו לדין תורה אצל גדול הדור - החפץ חיים בראדין!...

נשאר אתכם סקרנים ביחס לפסיקה של החפץ חיים, ונשאר את עצמנו בהפתעה על מושגי אהבת התורה וההערכה לזכות הזו. מכאן אנחנו יכולים להמשיך את המאמר בשאלה הקודמת, עם כזו אהבת תורה והחזקת תורה אפשר לומר שיש פגיעה בתמכין דאורייתא?

הפגיעה!

ובכן, הזכות של לימוד תורה או שותפות בתורה היא האופציה היחידה לחיי נצח כפי שאמור בתלמוד. רק מי שיש לו קשר ללימוד תורה יכול לקום לתחיית המתים 'טל תורה מחייהו'. זהו גם הקשר הגבוה והנעלה ביותר לבורא עולם, וזו המצוה שעליה נאמר 'תלמוד תורה כנגד כולם', **מדוע אם כן לא עומדים בתור לזכות בהחזקת תורה? מדוע לא מתגוששים כמו אותם שני גבירים על עוד נתח של שותפות בתורה? זהו רק מפני ששרו של עשיו הצליח לפגוע בתמכין דאורייתא?**

המח היהודי בפעולה

תמיד היה המח היהודי יצירתי כדי לפתור את בעיות החיים שנקרו בדרכו - דרך הגלות הקשה. אפשר לחשוב שהיצירתיות הזו גם הביאה את הטרנד האחרון של מגביות המונים 'מציניג' שצברו מאות מליונים של גיוסים גם ובעיקר למוסדות תורה - כפתרון לקשיי הקיום של מוסדות התורה והישיבות, והיא זו שממציאה רעיונות חדשים כשרעיון מוצלח מוצה עד תום. בואו נחשוב על מבט אחר. היצירתיות אכן משרתת את הענין אבל בכיוון אחר. איך מסייעים להמוני אנשים לזכות בזכות הנפלאה הזו ולהיות שותפים לתורה במידה שלא הגיעו אליה עדיין? ממציאים דרכים לשתף כמה שיותר - ומקיימים את הרעיון של 'ועשו ארון' כפי שנאמר במשכן בלשון רבים - כדי לשתף בדוקא את כולם ביצירת הארון לתורה.

והנה רעיון חדש שאנחנו הולכים לשווק ומותר לקרא עליו גם בשבת: **איך מוסיפים למאגר שעות התורה שלך זכות של 8 שעות ביום אם אתה מצליח ללמוד רק שעה אחת? אתה רוכש יום של לימוד תורה בישיבת 'מאור יצחק' (בסך של 400 ש"ח כפול 12) ואתה זוכה בכשלושת אלפי שעות לימוד ותפילה שמעשירות אותך בכשמונה שעות לימוד ליום בחלוקה שנתית! ואם הענקת זאת ליקיריך ביום ההולדת או ביום האזכרה - נתת להם את המתנה היפה והמועילה ביותר!**

את המופ וכף טוב לכופת

לפרטים על המיזם המדהים והאטקרטיבי: 0504121310

לתגובות: פקס 039601961 nhrh999@gmail.com

ישיבת מאור יצחק מושב חמד